

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Жана Стоянова Казанджиева, д.м.
Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ ТОКУДА ЕАД

на

дисертационен труд на тема

“Етиопатогенетични фактори при нумуларна екзема“

за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
професионално направление 7.1 Медицина
докторска програма 03.01.21 «Дерматология и венерология»

Автор на дисертационния труд: д-р Мартина Тодорова Янева

Форма на докторантурата: външен докторант на самостоятелна подготовка

Клиника: „Дерматология и венерология”, УМБАЛ ТОКУДА - София

Тема: „Етиопатогенетични фактори при нумуларна екзема”

Научен ръководител: Проф. д-р Развигор Бориславов Дърленски, дм

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с правилника и процедурата за придобиване на научна и образователна степен „Доктор“ към АСК УМБАЛ Токуда ЕАД и включва всички изискуеми документи.

2. Актуалност на проблематиката

Дисертационният труд на тема „Етиопатогенетични фактори при нумуларна екзема” разглежда една малко позната област от дермато-алергологията. Нумуларната екзема (нумуларен дерматит) през 2026 г. остава хронично състояние, съпроводено със силен сърбеж и характеризиращо се с плаки с форма на монети. Въпреки многото идентифицирани потенциални провокиращи фактори, етиологията на това състояние не е напълно изяснена и в Р. България изцяло липсват проучвания в тази връзка. Нумуларната екзема е с типично доброкачествения си ход, но може да окаже

отрицателно влияние върху качеството на живот на пациентите, съизмеримо със степента на тежест на състоянието.

3. Познаване на проблема

Дисертационният труд се състои от 160 страници и е онагледен с 60 фигури, 35 таблици, 3 приложения. В библиографията на дисертационния труд са включени 184 литературни източника, от които 20 са на български автори в български списания и 4 публикации на български автори в международни издания.

Целта на дисертационният труд е формулирана ясно и точно и на практика повтаря заглавието на дисертационния труд. Поставените 5 задачи са конкретни и могат да доведат до постигането ѝ.

4. Методика на изследването

Използвани са подходящи за целта на дисертационния труд научно-изследователски и статистически методи (клинико-епидемиологично проучване, скала за оценка на нумуларната екзема, епикутанно тестване, интрадермално тестване, статистически методи). Методиката на изследването позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, поставени в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Трудът е структуриран съобразно изискванията и съдържа увод, използвани символи, литературен обзор, цел и задачи, материали и методи, резултати, обсъждане, изводи, приноси и библиография. Представени са 5 научни публикации от докторанта по темата „нумуларна екзема“. Литературният обзор е написан в рамките на 19 страници, като обхваща всички аспекти на нумуларната екзема – от етиопатогенеза до лечение.

В раздела “Материал и методи” детайлно са разгледани пациентите - 184 пациенти; от които 84 с нумуларна екзема и 100 контроли. Методите на изследване (епидемиологичен анализ, скала за оценка на тежестта – Nummular eczema severity index - NESI, определяне степента на сърбеж, нарушения на съня, сухота на кожата, определяне на качеството на живот, епикутанно тестване, интрадермално тестване и статистика) позволяват постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите. Това е първото голямо изследване в Р. България на нумуларна екзема.

Резултатите отразяват проведените изследвания и са представени добре със съответните таблици и схеми. Резултатите са разпределени съобразно поставените 5

задачи. Направено е пилотно проучване при 5 пациенти с нумуларна екзема и интрадермално тестване за връзка с бактериална провокация на екземните промени. Обсъждането е подробно, като разглежда множество етио-патогенетични фактори: липса на ясна полово-възрастова детерминираност, хроничен профил на нумуларната екзема и значително по-голяма продължителност на симптомите при мъжете (143,6 дни с/у 57,1 дни при жените). Отчита се, че разположението на лезиите корелира с тежестта на кожното заболяване, като при изследваните пациенти с по-ограничени форми на нумуларна екзема разположението е основно по долни крайници. Установен е феномен на Кьобнер при 22% от пациентите включени в настоящия дисертационен труд. Предвид съвременните тенденции за разглеждане на нумуларната екзема като отделен фенотип на atopичния дерматит, резултатите от тази научна разработка определено са двупосочни. От една страна дисертантът не открива разлика в продължителността на заболяването и/или наличие на дисеминирани форми на нумуларната екзема при наличие за лична или фамилна атопия и не открива връзка между атопията и засягане на косата и ноктите, наличието на инфекции и феномен на Кьобнер. От друга страна очаквано, наличието на атопия е свързано с по-голяма честота на рецидивите и наличие на придружаващи алергии. Допълнително, при наличие на лични данни за атопия се установява доминиращо засягане на долните крайници, а при данни за фамилна атопия – предоминантно засягане на горните крайници. Установено е, че средната стойност на DLQI при пациентите с нумуларна екзема е 8,87, което попада в категорията „умерен ефект върху живота“. Разбира се, сърбежът е централен симптом с най-голямо влияние върху нарушенията на съня, индекса за тежест на екземата (NESI) и качеството на живот.

Направени са 10 извода на базата на резултатите от проучванията. Изводите отговарят на поставените цели в дисертационния труд. За първи път в България е направен анализ на етио-патогенетичните фактори при нумуларна екзема

Приносите са 10, от които 5 са научно-теоретичен и 6 - с научно-практически характер.

Не откривам елементи на плагиаризъм и намирам представените данни за оригинални и интересни.

Критични бележки: Обсъждането е добре направено, но липсва структуриране съобразно основните задачи поставени в дисертационния труд.

6. Преценка на наукометричните критерии

Докторантката представя 5 публикации, от които 4 са в български научни списания, а 1 е публикувана в EMJ reviews. Във всички публикации д-р Мартина Янева е първи автор. Д-р Янева е участвала с постери и представяне на случаи по темата на дисертацията в 3 международни конференции и конгреси в чужбина и 4 конференции и конгреси в България.

Д-р Мартина Тодорова Янева изцяло отговаря на изискуемите наукометрични критерии на АСК УМБАЛ Токуда ЕАД съгласно правилника за развитие на академичния състав на АСК УМБАЛ Токуда ЕАД за придобиване на научната степен „доктор“.

7. Автореферат

Авторефератът съдържа 52 страници и включва в съкратен вид основните раздели на дисертационния труд. Съдържанието на автореферата отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Заключение

Дисертационният труд на тема: „Етиопатогенетични фактори при нумуларна екзема“ на д-р Мартина Янева съдържа научно-теоретични и научно-практически резултати, които представляват оригинален принос и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Р. България за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'.

Убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор' на д-р Мартина Тодорова Янева.

11.05. 2026 г.

Изготвил становището:

Проф. Д-р Жана Казанджиева, дм